ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 13.12.2001 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

510

NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky

z 21. novembra 2001

o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko

Vláda Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z. (ďalej len „zákon“) nariaďuje:

§ 1
Predmet úpravy

(1) Toto nariadenie upravuje minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky na stavenisko.[1]) Na účely tohto nariadenia sa staveniskom rozumie aj priestor, v ktorom sa vykonávajú najmä výkopové práce, terénne úpravy, montáž a demontáž konštrukčných prvkov, opravy vrátane technického, technologického a energetického vybavenia stavieb, búracie práce, udržiavacie práce a vypratávanie staveniska po skončení prác.

(2) Toto nariadenie sa nevzťahuje na banskú činnosť a dobývanie ložísk nevyhradených nerastov.[2])

§ 2
Stavebník

(1) Právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 9 ods. 4 zákona, z ktorej podnetu sa uskutočňuje stavba (ďalej len „stavebník“), poverí jedného koordinátora dokumentácie alebo viacerých koordinátorov dokumentácie podľa § 4 a jedného koordinátora bezpečnosti alebo viacerých koordinátorov bezpečnosti podľa § 5 pre každé stavenisko, na ktorom bude vykonávať práce viac ako jedna právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnávateľom podľa § 2 ods. 2 zákona alebo samostatne zárobkovo činnou osobou podľa § 2 ods. 3 zákona.

(2) Stavebník zabezpečí pred zriadením staveniska vypracovanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa § 4 ods. 2 písm. b).

(3) Stavebník pred začatím prác na stavenisku predloží inšpektorátu práce oznámenie podľa prílohy č. 1, ak

a) plánované trvanie prác na stavenisku bude dlhšie ako 30 pracovných dní a na stavenisku bude súčasne pracovať najmenej 20 osôb alebo

b) rozsah plánovaných prác prekročí 500 osobodní.

(4) Stavebník pred začatím prác na stavenisku viditeľne umiestni na stavenisku oznámenie podľa prílohy č. 1, ktoré podľa potreby aktualizuje.

(5) Ak poverení koordinátori podľa § 2 ods. 1 neplnia úlohy ustanovené v § 4 a 5, plní tieto úlohy stavebník.

§ 3
Projektová dokumentácia

(1) V projektovej dokumentácii a v jej zmenách stavebník zohľadňuje všeobecné zásady prevencie týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ustanovené zákonom pri

a) architektonických, technických alebo organizačných riešeniach, na základe ktorých sa plánujú práce, ktoré sa budú vykonávať súčasne alebo budú na seba nadväzovať,

b) určovaní času trvania jednotlivých prác alebo ich etáp.

(2) V projektovej dokumentácii a v jej zmenách stavebník zohľadňuje plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podklad vypracovaný podľa § 4 ods. 2 písm. b) a c) a § 5 ods. 2 písm. c).

§ 4
Koordinácia projektovej dokumentácie

(1) Koordináciu projektovej dokumentácie a jej zmien z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečuje koordinátor dokumentácie poverený podľa § 2 ods. 1, ktorým je osoba podľa osobitného predpisu.[3])

(2) Koordinácia podľa odseku 1 zahŕňa

a) uplatňovanie požiadaviek podľa § 3,

b) vypracovanie plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý ustanoví pravidlá na vykonávanie prác na danom stavenisku; plán obsahuje aj osobitné opatrenia pre jednotlivé práce s osobitným nebezpečenstvom uvedené v prílohe č. 2,

c) vypracovanie podkladu zodpovedajúceho charakteristike projektu, ktorý obsahuje príslušné informácie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ktoré je potrebné zohľadňovať pri všetkých ďalších prácach.

§ 5
Koordinácia bezpečnosti

(1) Koordináciu plnenia úloh pri realizácii prác na stavenisku z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečuje koordinátor bezpečnosti poverený podľa § 2 ods. 1, ktorým môže byť osoba podľa osobitného predpisu[4]) a bezpečnostný technik, ktorý má úplné stredné odborné vzdelanie stavebného smeru.

(2) Koordinácia podľa odseku 1 zahŕňa

a) uplatňovanie všeobecných zásad prevencie a požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa zákona pri

   1. technických alebo organizačných riešeniach, na základe ktorých sa plánujú práce, ktoré sa budú vykonávať súčasne alebo budú na seba nadväzovať,

   2. určovaní času trvania jednotlivých prác alebo ich etáp,

b) plnenie príslušných požiadaviek tak, aby zamestnávateľ a samostatne zárobkovo činná osoba

   1. uplatňovali zodpovedajúcim spôsobom všeobecné zásady ustanovené v § 6,

2. dodržiavali plán bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vypracovaný podľa § 4 ods. 2 písm. b),

c) úpravy plánu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podkladu podľa § 4 ods. 2 písm. b) a c), ktoré budú zohľadňovať postup prác so zreteľom na zmeny v priebehu prác,

d) spoluprácu medzi zamestnávateľmi na stavenisku, najmä ak pracujú na spoločnom pracovisku a ak ich činnosť na pracovisku na seba nadväzuje, usmerňovanie práce so zreteľom na ochranu zamestnancov, na prevenciu vzniku úrazov a iného ohrozenia zdravia, na vzájomné informovanie podľa zákona a zapojenie samostatne zárobkovo činnej osoby do tohto procesu, ak je to potrebné,

e) opatrenia na kontrolu správneho uplatňovania pracovných postupov,

f) zabezpečenie vstupu na stavenisko len osobám, ktoré tam plnia pracovné povinnosti.

§ 6
Všeobecné zásady

Počas realizácie prác zamestnávateľ a samostatne zárobkovo činná osoba uplatňujú všeobecné zásady prevencie a požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ustanovené zákonom s prihliadnutím najmä na

a) udržiavanie poriadku a čistoty na stavenisku,

b) voľbu lokality pracoviska, jeho prístupnosť, určenie komunikácií alebo priestorov na priechod a pohyb zamestnancov a na prejazd a pohyb pracovných prostriedkov,

c) podmienky na manipuláciu s rôznymi materiálmi,

d) technickú údržbu, kontrolu pred uvedením do prevádzky a pravidelnú kontrolu zariadení a pracovných prostriedkov s cieľom odstrániť nedostatky, ktoré by mohli ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov,

e) určenie a úpravu plôch na uskladňovanie rôznych materiálov, najmä ak ide o nebezpečné materiály alebo látky,

f) podmienky na odstraňovanie použitých nebezpečných materiálov,

g) uskladňovanie, manipuláciu alebo odstraňovanie odpadu a zvyškov materiálov,

h) prispôsobovanie času určeného na jednotlivé práce alebo ich etapy podľa skutočného postupu prác,

i) spoluprácu medzi zamestnávateľmi a samostatne zárobkovo činnými osobami,

j) vzájomné pôsobenie pracovných činností uskutočňovaných na stavenisku alebo v jeho tesnej blízkosti.

§ 7
Zamestnávateľ

(1) Zamestnávateľ na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku v súlade s požiadavkami podľa § 5

a) prijíma opatrenia, najmä pri plnení všeobecných zásad podľa § 6, v súlade s minimálnymi bezpečnostnými a zdravotnými požiadavkami na stavenisko uvedenými v prílohe č. 3,

b) zohľadňuje usmernenia koordinátora bezpečnosti.

(2) Zamestnávateľ zabezpečením vykonávania úloh podľa § 4 a 5 sa nezbavuje zodpovednosti za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci podľa zákona.

§ 8
Iné skupiny osôb

(1) V záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku sa na samostatne zárobkovo činnú osobu primerane vzťahujú ustanovenia § 8a, 8c, 9 a 14 zákona, § 6 tohto nariadenia, minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky uvedené v prílohe č. 3 a príslušné ustanovenia osobitných predpisov.[5])

(2) V záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku sa na zamestnávateľa, ktorý na stavenisku vykonáva pracovnú činnosť osobne, vzťahuje § 8a ods. 2 písm. c) a § 14 zákona a príslušné ustanovenia osobitných predpisov.[6])

(3) V záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku samostatne zárobkovo činná osoba a zamestnávateľ, ktorí na stavenisku vykonávajú pracovnú činnosť osobne, zohľadňujú usmernenia koordinátora bezpečnosti podľa § 5.

§ 9
Informovanie

(1) Zamestnávateľ poskytuje informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rozsahu ustanovenom zákonom.

(2) Zamestnávateľ a samostatne zárobkovo činná osoba sa informujú navzájom o všetkých opatreniach prijatých na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na stavenisku.

§ 10
Prerokúvanie a spolupráca

Prerokúvanie, spolupráca a koordinácia medzi zamestnancami, zástupcami zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a zamestnávateľmi, ktorí vykonávajú alebo zabezpečujú práce na stavenisku, sa vykonávajú podľa zákona so zreteľom na problematiku obsiahnutú v § 5 až 8, na vyskytujúce sa nebezpečenstvá a na veľkosť pracoviska.

§ 11
Prechodné ustanovenie

Stavenisko, na ktorom sa práce začali realizovať pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, musí vyhovovať minimálnym bezpečnostným a zdravotným požiadavkám najneskôr od 1. júla 2002.

§ 12
Účinnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. januára 2002.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 510/2001 Z. z.

OZNÁMENIE
(§ 2 ods. 3)

OZNÁMENIE
(§ 2 ods. 3)

1. Dátum predloženia oznámenia .....
2. Presná adresa staveniska .....
3. Stavebník (meno, adresa) .....
4. Názov stavby .....
5. Stavebný dozor (meno, adresa) .....
6. Koordinátor dokumentácie (meno, adresa) .....
7. Koordinátor bezpečnosti (meno, adresa) .....
8. Plánovaný termín začatia prác na stavenisku .....
9. Plánovaný termín dokončenia prác na stavenisku .....
10. Predpokladaný najvyšší počet zamestnancov na stavenisku .....
11. Plánovaný počet právnických osôb alebo fyzických osôb na vykonávanie prác na stavenisku .....
12. Údaje (meno, adresa) o právnických osobách alebo fyzických osobách na vykonávanie prác na stavenisku .....

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 510/2001 Z. z.

PRÍKLADY PRÁC S OSOBITNÝM NEBEZPEČENSTVOM (§ 4 ods. 2 písm. b)

Práce s osobitným nebezpečenstvom sú najmä

1. práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení nebezpečenstvu zasypania, zapadnutia v močaristom teréne alebo pádu z výšky, kde sa riziko zvyšuje charakterom práce, použitým pracovným postupom alebo podmienkami pracovného prostredia na stavenisku,
2. práce, pri ktorých sú zamestnanci ohrození pôsobením chemických alebo biologických látok, ktoré znamenajú osobitné nebezpečenstvo pre bezpečnosť a zdravie zamestnancov alebo pre ktoré osobitný predpis ustanovuje monitorovanie pracovného prostredia,
3. práce s výskytom ionizujúceho žiarenia, pri ktorých sú určené kontrolované pásma,[7])
4. práce v blízkosti vysokého napätia,
5. práce, pri ktorých je nebezpečenstvo utopenia,
6. práce v šachtách, v podzemí a v tuneloch,
7. práce, ktoré vykonávajú potápači s dýchacími prístrojmi,
8. práce vykonávané v kesónoch a v prostredí so stlačeným vzduchom,
9. práce s výbušninami,
10. montáž alebo demontáž ťažkých konštrukčných prvkov.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 510/2001 Z. z.

MINIMÁLNE BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÉ POŽIADAVKY NA STAVENISKO

Požiadavky ustanovené v tejto prílohe sa uplatňujú vždy, ak to vyžadujú podmienky na stavenisku, činnosť a iné okolnosti alebo možné nebezpečenstvo.

Na účely tejto prílohy výraz „priestory“ zahŕňa aj ubytovacie zariadenia.

A. VŠEOBECNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA STAVENISKO

1. Stabilita a pevnosť

1.1 Materiály, zariadenia a iné prvky, ak sa pohybujú akýmkoľvek spôsobom a môžu ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov, zabezpečia sa primeraným spôsobom.

1.2 Prístup k akýmkoľvek plochám pozostávajúcim z nedostatočne pevných materiálov nie je povolený, ak plochy nie sú zabezpečené primeraným zariadením alebo prostriedkami na bezpečný výkon práce.

2. Energetické rozvody

2.1 Energetické rozvody sú navrhnuté, konštruované a používané tak, aby nespôsobili požiar alebo výbuch. Osoby sú primerane chránené pred nebezpečenstvom elektrického prúdu pri priamom dotyku alebo nepriamom dotyku.

2.2 Pri navrhovaní, konštrukcii a výbere pracovných prostriedkov a ochranných zariadení sa berie do úvahy druh a intenzita dodávanej energie, vonkajšie podmienky a spôsobilosť osôb, ktoré majú prístup k častiam rozvodov.

3. Únikové cesty a východy

3.1 Únikové cesty a východy[8]) sú trvalo voľné a vedú, ak je to možné, najkratšou cestou do bezpečného priestoru alebo na voľné priestranstvo.

3.2 V prípade ohrozenia zamestnanci majú možnosť opustiť všetky pracovné miesta čo najrýchlejšie a najbezpečnejšie.

3.3 Počet, rozdelenie a rozmery únikových ciest a východov závisia od použitia, od zariadenia a rozmerov staveniska a priestorov a od maximálneho prípustného počtu osôb.

3.4 Únikové cesty a východy sa označujú v súlade s osobitným predpisom.[9]) Označenie je trvanlivé a umiestnené na vhodnom mieste.

3.5 Únikové cesty a východy, komunikácie a dvere sú voľné a bez prekážok, aby sa mohli kedykoľvek použiť.

3.6 Únikové cesty a východy, pri ktorých je potrebné umelé osvetlenie, sú pre prípad výpadku elektrického prúdu zabezpečené núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

4. Identifikácia, ohlásenie a zdolávanie požiaru

4.1 Podľa charakteru staveniska, jeho rozlohy, použitia priestorov, zariadení, fyzikálnych a chemických vlastností používaných látok, ako aj podľa maximálneho počtu prítomných osôb je zabudovaný dostatočný počet požiarnotechnických zariadení a požiarnych vodovodov.[10])

4.2 Požiarnotechnické zariadenia sa pravidelne kontrolujú a udržiavajú.

V pravidelných intervaloch sa testujú a vykonávajú sa skúšky ich funkčnosti.

4.3 Požiarnotechnické zariadenia a požiarne vodovody sú ľahko prístupné a jednoducho použiteľné. Zariadenie je označené značkami v súlade s osobitným predpisom.[11]) Označenie je trvanlivé a umiestnené na vhodnom mieste.

5. Vetranie

5.1 Vykonajú sa opatrenia na zaistenie dostatočného prívodu čerstvého vzduchu s ohľadom na používaný pracovný postup a fyzickú námahu vyžadovanú od zamestnanca.

5.2 Núdzový vetrací systém, ak sa použije, je udržiavaný v prevádzkyschopnom stave a nevytvára prievan, ktorý by ohrozil zdravie zamestnancov.

5.3 Riadiaci systém oznámi poruchu, ktorá by mohla ohroziť zdravie zamestnancov.

6. Osobitné nebezpečenstvá

6.1 Zamestnanci nie sú vystavení účinkom škodlivej hladiny hluku alebo škodlivým vonkajším vplyvom, napríklad plynu, výparom alebo prachu.

6.2 Ak zamestnanci vchádzajú do priestoru, v ktorom ovzdušie môže obsahovať toxické alebo nebezpečné látky alebo v ktorom je nedostatočné množstvo kyslíka, alebo ak je ovzdušie zápalné, uzavretý priestor je monitorovaný a sú prijaté vhodné preventívne opatrenia.

6.3 Zamestnanec v stiesnenom priestore nie je za žiadnych okolností vystavený vysokému ohrozeniu. Zvonku ho sústavne sledujú a na zaistenie účinnej a okamžitej pomoci sa prijmú všetky primerané bezpečnostné opatrenia.

7. Teplota

Teplota počas práce je primeraná ľudskému organizmu so zreteľom na používané pracovné metódy a fyzický výkon zamestnanca.

8. Prirodzené a umelé osvetlenie pracovísk, priestorov a komunikácií na stavenisku

8.1 Pracoviská, priestory a komunikácie sú dostatočne osvetlené prirodzeným osvetlením a umelým osvetlením v noci. Ak je denné osvetlenie nedostatočné, používajú sa prenosné svetelné zdroje odolné proti nárazom.

Farba umelého osvetlenia nemôže rušiť ani ovplyvňovať vnímanie svetelnej signalizácie alebo bezpečnostného označenia.

8.2 Osvetlenie pracovísk, priestorov a komunikácií je umiestnené tak, aby nebolo zdrojom úrazu zamestnancov.

8.3 Pracoviská, priestory a komunikácie, na ktorých sú zamestnanci pri výpadku umelého osvetlenia osobitne vystavení nebezpečenstvu, sú vybavené dostatočným núdzovým osvetlením primeranej intenzity.

9. Dvere a brány

9.1 Posuvné dvere sú vybavené bezpečnostným zariadením na ochranu pred vykoľajením a vypadnutím.

9.2 Dvere a brány otvárajúce sa smerom nahor sú vybavené mechanizmom, ktorý ich zabezpečí proti samovoľnému spadnutiu.

9.3 Dvere a brány na únikových cestách sú primerane označené.

9.4 V bezprostrednej blízkosti brán, ktoré sú určené prevažne pre dopravné prostriedky, sú umiestnené aj dvere pre osoby, ak nie je prechod osôb týmito bránami bezpečný. Tieto dvere sú viditeľne označené a stále priechodné.

9.5 Mechanické dvere a brány neohrozujú osoby.

Sú vybavené ľahko identifikovateľným a prístupným núdzovým ovládačom. Ak sa v prípade výpadku elektrického prúdu nedajú otvárať automaticky, dajú sa otvárať ručne.

10. Komunikácie a ohrozené priestory

10.1 Komunikácie vrátane schodísk, pevných rebríkov, nakladacích plošín a rámp sú navrhované, umiestnené, situované a riešené tak, aby zabezpečovali ľahký, bezpečný a vhodný prístup, ktorý nebude ohrozovať zamestnancov nachádzajúcich sa v ich blízkosti.

10.2 Komunikácie určené pre chodcov a na prepravu tovaru vrátane tých, ktoré sa používajú na nakladanie a vykladanie, sú vyhotovené so zreteľom na počet používateľov a druh činností na nich vykonávaných.

Ak sa na dopravných komunikáciách používajú dopravné prostriedky, pre chodcov je vymedzený dostatočne voľný priestor alebo primerané ochranné zariadenia.

Komunikácie sú viditeľne označené, pravidelne sa kontrolujú a udržiavajú.

10.3 Medzi dopravnými komunikáciami pre vozidlá a dverami, bránami, priechodmi pre chodcov, chodbami a schodiskami je dostatočne voľný priestor.

10.4 Ak sa na stavenisku vyskytujú priestory s obmedzeným vstupom, tieto priestory sú vybavené zariadeniami, ktoré zabránia vstupu neoprávnených osôb.

Na ochranu zamestnancov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov sú vykonané primerané opatrenia.

Nebezpečné priestory sú viditeľne označené.

11. Nakladacie plošiny a rampy

11.1 Nakladacie plošiny a rampy vyhovujú rozmerom prepravovaného nákladu.

11.2 Nakladacie plošiny a rampy majú najmenej jeden východ.

11.3 Nakladacie plošiny a rampy sú bezpečné, aby sa zabránilo pádu zamestnancov.

12. Pohyb na pracovisku

Podlahová plocha na pracovisku umožňuje zamestnancom voľný pohyb pri výkone ich práce so zreteľom na umiestnené zariadenie.

13. Prvá pomoc

13.1 Zamestnávateľ zabezpečí, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý je vždy k dispozícii.

Prijmú sa opatrenia na zabezpečenie lekárskej pomoci a zabezpečenie odvozu zamestnanca postihnutého úrazom alebo náhlou nevoľnosťou.

13.2 Ak je to potrebné so zreteľom na rozsah prác alebo druh vykonávanej činnosti, k dispozícii je jedna miestnosť alebo viac miestností na poskytovanie prvej pomoci.

13.3 Miestnosť na poskytovanie prvej pomoci je vybavená základnými prostriedkami a vybavením prvej pomoci a je ľahko prístupná aj pri manipulácii s nosidlami.

Miestnosť na poskytovanie prvej pomoci je označená v súlade s osobitným predpisom.[9])

13.4 Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci sú dostupné na všetkých miestach, na ktorých to pracovné podmienky vyžadujú.

Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci sú označené a ľahko prístupné.

Adresa a telefónne číslo miestnej záchrannej služby sú viditeľne umiestnené na miestach s prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci.

14. Hygienické vybavenie

14.1 Šatne a uzamykateľné skrinky

14.1.1 Ak zamestnanci používajú špeciálny pracovný odev a ak sa nemôžu prezliekať z dôvodu ochrany zdravia alebo zachovania súkromia v inej miestnosti, majú k dispozícii primerané šatne.

Šatne sú ľahko prístupné, majú dostatočnú kapacitu a sú vybavené stoličkami alebo lavicami.

14.1.2 Šatne sú dostatočne veľké a vybavené tak, aby si každý zamestnanec mohol, ak je to potrebné, vysušiť pracovný odev, vlastný odev a osobné veci a zamknúť ich.

Ak to okolnosti vyžadujú (napríklad nebezpečné látky, vlhkosť, nečistota), je k dispozícii také vybavenie, aby pracovné oblečenie bolo uskladnené na mieste oddelenom od vlastného odevu a osobných vecí zamestnancov.

14.1.3 Vykonajú sa opatrenia na oddelenie šatní pre mužov a ženy alebo na oddelené používanie šatní mužmi a ženami.

14.1.4 V prípadoch neuvedených v prvom odseku bodu 14.1.1 má každý zamestnanec k dispozícii miesto na uzamykanie svojho odevu a osobných vecí.

14.2 Sprchy a umývadlá

14.2.1 Ak to vyžaduje charakter práce alebo ochrana zdravia, zamestnanci majú k dispozícii primerané množstvo vyhovujúcich spŕch.

Vykonajú sa opatrenia na oddelenie sprchovacích miestností pre mužov a ženy alebo na oddelené používanie sprchovacích miestností mužmi a ženami.

14.2.2 Miestnosti na sprchovanie sú dostatočne veľké a majú primeraný hygienický štandard, aby umožnili zamestnancovi bez prekážok umyť sa.

Sprchy sú vybavené teplou a studenou tečúcou vodou.

14.2.3 Ak sprchy podľa bodu 14.2.1 nie sú potrebné, v blízkosti pracovísk a šatní je k dispozícii dostatočný počet vhodných umývadiel s tečúcou vodou (v prípade potreby teplou).

Tieto umývadlá sú oddelené pre mužov a ženy alebo sa používajú oddelene mužmi a ženami, ak je to potrebné na zachovanie súkromia.

14.2.4 Ak sú miestnosti so sprchami alebo umývadlami oddelené od šatní, je medzi nimi jednoduchý priechod.

14.3 Záchody a umývadlá

V blízkosti pracovísk, oddychových miestností, šatní, miestností so sprchami alebo umývadlami sú k dispozícii oddelené zariadenia s dostatočným počtom záchodov a umývadiel.

Vykonajú sa opatrenia na oddelenie záchodov pre mužov a ženy alebo na oddelené používanie záchodov mužmi a ženami.

15. Oddychové miestnosti a ubytovacie priestory

15.1 Tam, kde to bezpečnosť alebo ochrana zdravia zamestnancov vyžaduje, najmä vzhľadom na druh vykonávanej činnosti, alebo ak počet zamestnancov prekročí určitú hranicu a vzhľadom na vzdialenosť pracovísk, zamestnanci majú k dispozícii ľahko prístupnú oddychovú miestnosť alebo ubytovacie priestory.

15.2 Oddychové miestnosti alebo ubytovacie priestory sú dostatočne veľké a vybavené primeraným počtom stolov a stoličiek pre určený počet zamestnancov.

15.3 Ak požiadavka podľa bodu 15.2 nie je splnená, zamestnanci majú k dispozícii vybavenie, v ktorom môžu zotrvať počas prerušenia práce.

15.4 Stále ubytovacie priestory, ak nie sú využívané len výnimočne, majú primerané hygienické vybavenie, oddychovú miestnosť a miestnosť na pobyt vo voľnom čase.

Stále ubytovacie priestory sú zariadené lôžkami, skriňami, stolmi a stoličkami v závislosti od počtu zamestnancov a ich usporiadanie závisí od prítomnosti zamestnancov oboch pohlaví.

15.5 V oddychových miestnostiach alebo v ubytovacích priestoroch sú vykonané príslušné opatrenia na ochranu nefajčiarov v súlade so zákonom.

16. Priestory na oddych pre tehotné ženy a dojčiace matky

Tehotné ženy a dojčiace matky majú možnosť oddychovať v ležiacej polohe v primeraných podmienkach.

17. Zamestnanci so zníženou pracovnou schopnosťou

Pracoviská, na ktorých pracujú zamestnanci so zníženou pracovnou schopnosťou, dvere, chodby, schodiská, sprchy, umývadlá a záchody, ktoré takí zamestnanci používajú, sú bezbariérovo prístupné.

18. Rôzne ustanovenia

18.1 Okolie a obvod staveniska sú označené a usporiadané tak, aby boli jasne viditeľné a identifikovateľné.

18.2 Pre zamestnancov pracujúcich na stavenisku je zabezpečené dostatočné množstvo pitnej vody alebo iné vhodné nealkoholické nápoje, a to aj pre zamestnancov pracujúcich vo vnútorných priestoroch a pre zamestnancov pracujúcich v blízkosti týchto pracovísk.

18.3 Zamestnanci majú
– k dispozícii zariadenia, v ktorých môžu konzumovať jedlo v prijateľných podmienkach,
– podľa potreby k dispozícii zariadenia na individuálnu prípravu stravy v prijateľných podmienkach.

B. OSOBITNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA STAVENISKO

Ak to osobitné podmienky na stavenisku vyžadujú, nasledujúce rozdelenie minimálnych požiadaviek na oddiel I a oddiel II nie je záväzné.

Oddiel I
Pracoviská vo vnútorných priestoroch

1. Stabilita a pevnosť

Pracoviská majú konštrukciu a pevnosť primeranú charakteru ich používania.

2. Dvere núdzových východov

2.1 Dvere núdzových východov sa otvárajú smerom von.

Dvere núdzových východov nie sú zamknuté alebo zaistené takým spôsobom, ktorý by znemožňoval jednoduché a rýchle otvorenie osobou, ktorá ich má použiť v prípade ohrozenia.

2.2 Núdzové východy nie sú vybavené posuvnými alebo otáčavými dverami.

3. Vetranie

3.1 Ak sa používa klimatizácia alebo nútené vetranie, zariadenie nevytvára prievan, ktorý by zamestnancom zhoršoval pracovnú pohodu.

3.2 Usadeniny alebo znečistenia, ktoré by mohli znečisťovaním ovzdušia bezprostredne ohroziť zdravie zamestnancov, sú bez zbytočného odkladu odstránené.

4. Teplota

4.1 Teplota v oddychových priestoroch, miestnostiach pre obslužný personál, hygienických zariadeniach, v jedálňach a miestnostiach na poskytovanie prvej pomoci je primeraná účelu ich používania.

4.2 Okná, strešné okná, svetlíky a sklené steny umožňujú tienenie pred nadmerným slnečným svetlom so zreteľom na charakter práce a na využívaný priestor.

5. Prirodzené a umelé osvetlenie

Pracoviská sú v čo najväčšej miere osvetlené prirodzeným svetlom a vybavené umelým osvetlením primeraným požiadavkám na zaistenie bezpečnosti a zdravia zamestnancov.

6. Podlahy, steny, stropy miestností a strechy

6.1 Podlahy pracovísk nemajú nebezpečné nerovnosti, otvory alebo šikmé plochy, sú pevné, stabilné a nešmykľavé.

6.2 Podlahy, steny a stropy v miestnostiach sú vyhotovené tak, aby sa dali primerane čistiť a udržiavať v hygienicky bezchybnom stave.

6.3 Priehľadné alebo priesvitné steny, najmä celosklené priečky v miestnostiach alebo v blízkosti pracovísk a komunikácií, sú viditeľne označené a vyrobené z bezpečných materiálov alebo sú zo strany takých miest alebo komunikácií zabezpečené, aby sa zabránilo kontaktu zamestnancov s týmito stenami a možnosti ich zranenia v dôsledku rozbitia takých stien.

7. Okná, strešné okná a svetlíky

7.1 Zamestnanci majú možnosť bezpečným spôsobom otvoriť, zatvoriť, nastaviť alebo zaistiť okná, strešné okná, svetlíky a vetracie zariadenia. V otvorenej polohe neohrozujú zamestnancov.

7.2 Okná, strešné okná a svetlíky sú navrhované spolu s vybavením alebo sú vybavené zariadeniami, ktoré umožnia ich čistenie bez rizika pre zamestnancov vykonávajúcich túto činnosť alebo pre prítomných zamestnancov.

8. Dvere a brány

8.1 Umiestnenie, počet a rozmery dverí a brán a materiál použitý na ich konštrukciu závisia od charakteru a použitia miestností alebo priestorov.

8.2 Priehľadné dvere sú primerane a viditeľne označené.

8.3 Výkyvné dvere a brány sú priehľadné alebo majú priehľadné alebo priesvitné plochy.

8.4 Priehľadné alebo priesvitné plochy na dverách a bránach, ak nie sú vyrobené z bezpečných materiálov, sú chránené pred rozbitím, ak existuje riziko poranenia zamestnancov pri ich rozbití.

9. Komunikácie

Ak to vyžaduje používanie a vybavenie miestností, komunikácie sú v záujme ochrany zamestnancov viditeľne vyznačené.

10. Osobitné opatrenia pre pohyblivé schody a prepravníky

Prevádzka pohyblivých schodov a prepravníkov je spoľahlivá a bezpečná.
Pohyblivé schody a prepravníky sú vybavené potrebnými bezpečnostnými zariadeniami, ako aj ľahko identifikovateľnými a ľahko prístupnými núdzovými vypínacími prvkami.

11. Rozmery miestností a voľný priestor v miestnostiach

Pracovné priestory majú dostatočnú podlahovú plochu a výšku, ktoré zamestnancom umožnia pracovať bez ohrozenia ich bezpečnosti, zdravia alebo zníženia pracovnej pohody.

Oddiel II
Pracoviská vo vonkajších priestoroch

1. Stabilita a pevnosť

1.1 Vyvýšené alebo v hĺbke umiestnené pohyblivé pracoviská alebo pevné pracoviská sú zabezpečené proti prevrhnutiu a sú stabilné, pritom sa dbá na
– počet zamestnancov, ktorí na nich pracujú,
– najväčšie možné zaťaženie a rozloženie zaťaženia,
– pôsobenie vonkajších vplyvov.

Ak nosné a iné časti týchto pracovísk nie sú zabezpečené proti prevrhnutiu, je potrebné zabezpečiť ich stabilitu vhodným a bezpečným spôsobom upevnenia, aby sa zabránilo každému neželateľnému pohybu celých pracovísk alebo ich častí.

1.2 Kontrola

Stabilita a pevnosť sa vhodným spôsobom kontrolujú, osobitne po prípadnej zmene výšky alebo hĺbky pracovného miesta.

2. Energetické rozvody

2.1 Energetické rozvody na stavenisku, najmä ak sú vystavené vonkajším vplyvom, sa pravidelne kontrolujú a udržiavajú.

2.2 Energetické rozvody, ktoré sú na stavenisku pred začatím prác, sú identifikované, prekontrolované a zreteľne označené.

2.3 Existujúce elektrické diaľkové vedenia sa, ak je to možné, preložia mimo staveniska alebo sa vypnú. Ak to nie je možné, je potrebné ohraničiť ich prekážkou a umiestniť tam pokyny, aby dopravné prostriedky a energetické rozvody na stavenisku boli mimo týchto diaľkových vedení.

Vhodné upozornenie alebo závesná ochrana vzdušných energetických rozvodov sa umiestni tak, aby pod nimi mohli prechádzať dopravné prostriedky.

3. Vplyv počasia

Zamestnanci sú chránení pred vplyvmi počasia, ktoré by mohli ohroziť ich bezpečnosť a zdravie.

4. Pád predmetov

Zamestnanci sú chránení pred pádom predmetov kolektívnymi ochrannými prostriedkami, ak je to technicky možné.
Materiály a pracovné zariadenia sú uložené alebo navŕšené tak, aby nemohli skĺznuť alebo zrútiť sa.
Ak je to potrebné, na stavenisku sú umiestnené zastrešené priechody alebo je zabránený prístup k nebezpečným priestorom.

5. Pád z výšky

5.1 Pádu z výšky sa zabráni technickými opatreniami, predovšetkým pevným a dostatočne vysokým zábradlím, ktoré má aspoň zarážku pri podlahe, držadlo pre ruky („madlo“) a strednú výstuhu, alebo iným rovnocenným riešením.

5.2 Práce vo výškach možno vykonávať, len ak sa použijú vhodné prostriedky kolektívneho zabezpečenia, napríklad zábradlia, plošiny alebo záchytné siete.

Ak povaha prác neumožňuje použiť tieto zariadenia, poskytnú sa vhodné prostriedky umožňujúce prístup a použijú sa prostriedky osobného zabezpečenia proti pádu.

6. Lešenia a rebríky

6.1 Každé lešenie je odborne navrhnuté, montované a udržiavané, aby bolo bezpečné po statickej, funkčnej a pracovnej stránke.

6.2 Pracovné plošiny, lávky a prístupy sú montované, navrhované, dimenzované, chránené a používané tak, aby zamestnancov chránili pred pádom a pádom predmetov.

6.3 Lešenia skontroluje odborne spôsobilá osoba

a) pred ich prevzatím,

b) v pravidelných intervaloch,

c) po prestavbe, po dočasnom prerušení prác, po mimoriadnych poveternostných vplyvoch alebo po seizmickom otrase a po každom inom prípade, ktorý by mohol vplývať na ich pevnosť a stabilitu.

6.4 Rebríky sú dostatočne pevné a riadne udržiavané.

Správne sa používajú na príslušných miestach a na účely, na ktoré boli určené.

6.5 Pojazdné lešenia sú zabezpečené proti neželanému pohybu.

7. Zdvíhacie zariadenia

7.1 Zdvíhacie zariadenia a ich príslušenstvo vrátane ich súčastí, upevnení, kotvení a podpier sú

a) odborne navrhované a montované a dostatočne pevné pri ich používaní,

b) bezpečne umiestnené a používané,

c) udržiavané v prevádzkyschopnom stave,

d) kontrolované, pravidelne prezerané a skúšané v súlade s osobitnými predpismi,

e) obsluhované odborne spôsobilými osobami.

7.2 Na zdvíhacích zariadeniach a ich príslušenstve je na viditeľnom mieste označená hodnota ich maximálneho prípustného zaťaženia.

7.3 Zdvíhacie zariadenia a ich príslušenstvo sa používajú len na účel, na ktorý boli navrhnuté.

8. Dopravné prostriedky, stroje na zemné práce a stroje na manipuláciu s materiálom

8.1 Všetky dopravné prostriedky, stroje na zemné práce a stroje na manipuláciu s materiálom sú

a) odborne navrhované a konštruované podľa ergonomických zásad,

b) udržiavané v prevádzkyschopnom stave,

c) správne používané.

8.2 Vodiči a obsluha strojov na zemné práce a strojov na manipuláciu s materiálom sú odborne spôsobilí.

8.3 Je potrebné vykonať opatrenia na zabránenie pádu dopravných prostriedkov, strojov na zemné práce a strojov na manipuláciu s materiálom do výkopov alebo do vody.

8.4 Stroje na zemné práce a stroje na manipuláciu s materiálom sú vybavené takými konštrukciami, ktoré vodiča chránia pred pritlačením pri prevrátení stroja alebo pred pádom predmetov a materiálov.

9. Zariadenia, stroje a pracovné prostriedky

9.1 Pracovné prostriedky vrátane zariadení, strojov a ručného náradia s pohonom alebo bez neho sú

a) odborne navrhované a vyhotovované podľa ergonomických zásad,

b) udržiavané v prevádzkyschopnom stave,

c) používané len na práce, na ktoré boli navrhnuté,

d) obsluhované odborne spôsobilými osobami.

9.2 Zariadenia a pracovné prostriedky s tlakovým médiom sú kontrolované v súlade s predpismi a pravidelne prehliadané a skúšané.

10. Výkopy, šachty, práce v podzemí, tunely a zemné práce

10.1 Pri výkopoch, v šachtách, v tuneloch a pri vykonávaní prác pod zemou sa vykonajú vhodné bezpečnostné opatrenia, ktoré

a) pozostávajú z vhodného ochranného zariadenia, napríklad debnenia, vystuženia alebo svahovania,

b) zabraňujú nebezpečenstvu pádu osôb, materiálu a predmetov alebo zaplaveniu,

c) umožňujú dostatočné vetranie na pracoviskách a poskytujú dostatok vzduchu na dýchanie,

d) umožňujú zamestnancom v prípade požiaru alebo pri prieniku vody alebo materiálu uniknúť do bezpečia.

10.2 Pred začatím zemných prác sa vykonajú také opatrenia, aby sa zistilo a na minimum znížilo akékoľvek ohrozenie súvisiace s podzemnými energetickými rozvodmi.

10.3 Zaistí sa bezpečný zostup do výkopu a výstup z neho.

10.4 Vykopaná zemina, materiály a pohybujúce sa vozidlá sú umiestnené v bezpečnej vzdialenosti od výkopu. Ak je to potrebné, vybudujú sa primerané zábrany.

11. Búracie práce

Ak pri búracích prácach budov alebo konštrukcií hrozí riziko,

a) vykonajú sa vhodné opatrenia a použijú sa bezpečné pracovné postupy,

c) práca je plánovaná a vykonávaná len pod stálym dozorom zodpovednej osoby.

12. Konštrukcie, debnenia a ťažké prefabrikáty

12.1 Konštrukcie (napríklad kovové, drevené) a ich časti, debnenia, prefabrikáty, dočasné nosníky a podpery sa montujú a rozoberajú len pod stálym dozorom zodpovednej osoby.

12.2 Na ochranu zamestnancov pred nebezpečenstvom, ktoré vyplýva z dočasnej krehkosti alebo zo straty stability konštrukcie, sa vykonávajú primerané bezpečnostné opatrenia.

12.3 Debnenia, dočasné nosníky a podpery sú navrhované, montované a udržiavané tak, aby odolali predpokladanému zaťaženiu.

13. Ochranné steny a kesóny

13.1 Ochranné steny a kesóny sú

a) odborne vyhotovené z vhodných a odolných materiálov s primeranou pevnosťou,

b) primerane vybavené tak, aby sa zamestnanci mohli zachrániť v prípade prívalu vody a materiálov.

13.2 Ochranná stena alebo kesón sa môže montovať, meniť alebo rozoberať len pod stálym dozorom zodpovednej osoby.

13.3 Ochranné steny a kesóny v pravidelných intervaloch kontroluje zodpovedná osoba.

14. Práce na streche

14.1 Ak je potrebné zabrániť ohrozeniu alebo ak výška strechy alebo jej sklon prekračujú určené hodnoty, použijú sa prostriedky kolektívneho zabezpečenia proti pádu zamestnancov a proti pádu náradia, nástrojov, materiálov alebo iných predmetov.

14.2 Aby zamestnanci mohli pracovať a pohybovať sa na strechách alebo iných plochách z materiálov, ktorých nosnosť nie je primeraná, vykonajú sa opatrenia na zabránenie vstupu na tieto plochy alebo pádu z výšky.

1) § 43i zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 237/2000 Z. z.

2) § 2 a § 3 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.

3) § 45 ods. 6 písm. a) a § 46 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z. z.

4) § 44 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 237/2000 Z. z.

5) § 3, 4 a 9 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 159/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov.
§ 3 ods. 1 až 3 a 5, § 4 ods. 1, 2 a 5 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 377/1996 Z. z. o poskytovaní osobných ochranných pracovných prostriedkov.

6) § 3, 4 a 9 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 159/2001 Z. z.
§ 3 ods. 1 až 3 a 5, § 4 ods. 1, 2 a 5 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 377/1996 Z. z.

7) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov.
Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 12/2001 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany.

8) Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 288/2000 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na požiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb.

9) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 444/2001 Z. z. o požiadavkách na používanie označenia, symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

10) Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi.

11) Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 125/2000 Z. z., ktorou sa ustanovujú vlastnosti prenosných hasiacich prístrojov a podmienky ich prevádzkovania a zabezpečovania pravidelnej kontroly.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.